

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa,

15. 09. 2014

II.518.24.2014.MK

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

W moim ciągłym zainteresowaniu pozostaje problematyka dotycząca **ochrony w polskim porządku prawnym praw ofiar przestępstw.**

Podczas konferencji "Prawa ofiar przestępstw", która odbyła się w dniu 24 lutego br. w siedzibie Trybunału Konstytucyjnego w ramach ostatniego Tygodnia Pomocy Pokrzywdzonym Przesłaniem, Prokurator Generalny zgłosił postulat wprowadzenia do Konstytucji przepisu, który mówiłby wprost, że „Rzeczypospolita Polska chroni prawa ofiar przestępstw”. Prokurator Generalny zaakcentował, że godność ofiar jest jedną z najważniejszych ochron w procesie karnym. Jak wskazał, Konstytucja mówi co prawda o godności, ale nie odnosi tego bezpośrednio do osób pokrzywdzonych przestępstwem. W podobnym tonie wypowiedziała się również Pani Profesor Ewa Bieńkowska, która podkreśliła, że polskie prawo karne poszanowanie godności człowieka zapewnia tylko sprawcom przestępstw - ofiarom już nie. Pozycja pokrzywdzonego jest zdecydowanie słabsza.

Podkreślić w tym miejscu należy, że istotnie Kodeks karny w art. 3 stanowi, że „Kary oraz inne środki przewidziane w tym kodeksie stosuje się z uwzględnieniem zasad humanitaryzmu, w szczególności z poszanowaniem godności człowieka”. **Literalne brzmienie powołanego przepisu, uzasadnia pogląd, że polski ustawodawca poszanowanie godności zagwarantował w**

przepisach karnych wyłącznie sprawcom przestępstw, z pominięciem ofiar przestępstw, co w moim przekonaniu jawi się jako dyskryminujące pokrzywdzonych, jako strony procesu, częstokroć powoduje ich wtórną wiktymizację, a przez to jest niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawa.

O obowiązku zapewnienia poszanowania godności praw ofiar przestępstw i członków ich rodzin stanowi dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. U. UE L 315/57). O obowiązku państw członkowskich UE w tym zakresie stanowi pkt. 16, 52 i 66 preambuły dyrektywy, a także art. 1, czy art. 18 dyrektywy.

Polska ma obowiązek implementacji w/w dyrektywy do dnia 16 listopada 2015 r.

W myśl art. 2 § 1 pkt. 3 Kodeksu postępowania karnego, przepisy tego kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby uwzględnione zostały prawnie chronione interesy pokrzywdzonego. Uwzględnienie interesów pokrzywdzonych musi odbywać się z jednoczesnym poszanowaniem ich godności.

W tym stanie rzeczy, zwracam się do Pana Ministra o rozważenie **wprowadzenia do Kodeksu postępowania karnego przepisu wyrażającego obowiązek poszanowania godności pokrzywdzonych przestępstwem.**

z powrotem

Zena Jipow